

Per JAIME VÁNDOR

Professor de la Universitat de Barcelona

|| Article publicat al diari AVUI l'1 de desembre de 1997

Sota la dolorosa impressió de la mort de Carme Serrallonga i amb la urgència que exigeix un comentari immediat, quins valors cal destacar de la vida d'aquesta gran dona, tan sensible com intel·ligent, un dels grans valors intel·lectuals de Catalunya durant almenys mig segle?

Abans de tot cal esmentar la seva tasca com a pedagoga. Va fundar la primera escola en què s'ensenyava en català després de la Guerra Civil, el mateix any 1939. Però també va fer escola en un sentit més personal, formatiu tant per a alumnes com per a professors, i que caldria denominar *l'escola del respecte*. El tracte que li mereixia cada nen o adolescent, el basava en la consideració d'aquest com a individu en formació; un ésser humà a qui calia ensenyar cultura i valors alhora. Enemiga de qualsevol concepció educativa elitista, a l'escola es dedicava la mateixa atenció a tots els alumnes, per poca capacitat que tinguessin, i res no l'enorgullia més que haver tirat endavant i veure que es defensaven a la vida alumnes que en principi no prometien gens. Els meus fills van estudiar a l'Escola Isabel de Villena i sempre li ho agrairé a la *Senyoreta Serrallonga*, per la formació que van rebre. Que emocionants les festes d'aniversari que li organitzava el col·legi! Mai no hi va faltar la música, gràcies al seu amor per l'art dels sons i a l'entusiasta col·laboració de Carme Bustamante i dels alumnes de la seva Aula de Música.

La labor traductora la fascinava. Fa anys va traduir *El jardí dels Finzi-Contini*, de Giorgio Bassani, i vaig tenir l'ocasió de comparar la seva versió amb l'original, i amb traduccions a altres idiomes: cap no em va semblar més encertada i inspirada com la seva. El teatre era una de les seves passions, i Flotats, Ricard Salvat i altres personalitats van saber aprofitar aquesta facilitat amb què traduïa al català obres de diferents idiomes: la seva infatigable curiositat, encara ara, als vuitanta-vuit anys, la portava a estudiar rus. Les traduccions de l'alemany, com les de les obres del clàssic Georg Büchner, són modèliques. Els textos podien ser profunds o lleugers, tràgics o lírics, Carme unia a la seva extensa cultura el do de la intuïció i trobava la paraula justa.

Recordo el cant popular de Lucile a *La mort de Danton*, en la seva versió, de fa més de vint anys: *Al cel hi ha dues estrelletes / més que la lluna fan claror; / si l'una brilla a la finestra / l'altra fa llum al meu amor.*

Una estrella, la brillant i afectuosa llum de Carme Serrallonga, s'ha apagat. Però una altra, al cel de les lletres i al cor de milers d'alumnes, molts d'ells ja avis, no deixarà de brillar.